



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Πληροφορίες: Γραφείο Περιφερειάρχη Δυτ. Μακεδονίας
Τηλ.: 24610 52610
Fax: 24610 52614
e-mail: info@pdm.gov.gr



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**

Πληροφορίες: Γραφείο Περιφερειάρχη Πελοποννήσου
τηλ.2713601191
Fax: 2713601173
email: periferiarxis@ppel.gov.gr

ΠΡΟΣ: Τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Περιφερειών, κ. Απόστολο-Ιωάννη Τζιτζικώστα
ΚΟΙΝ.: Τον Συντονιστή του Σχεδίου Μετάβασης Λιγνιτικών Περιοχών, κ. Κωστή Μουσουρούλη

Θέμα: Κοινή επιστολή Περιφερειάρχων Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου για την υποστήριξη της πρότασης επί των κριτηρίων κατανομής των πόρων του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης.

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Αξιότιμα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Μέσα από το Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης προβλέπεται να διοχετεύσει σημαντικά κονδύλια προς τις ευρωπαϊκές περιφέρειες όπως η Δυτική Μακεδονία και η Πελοπόννησος, η οικονομία των οποίων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα ορυκτά καύσιμα ή από βιομηχανικές δραστηριότητες υψηλής έντασης άνθρακα.

Καταρχάς θεωρούμε ότι η πρόκληση της μετάβασης για όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα είναι αδύνατον να αντιμετωπιστεί επιτυχώς με τους περιορισμένους πόρους των €7,5 δις του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, ενώ οι υποθέσεις που αναφέρονται στον Μηχανισμό για τη μόχλευσή τους στα επίπεδα των €25-30 δις, είναι αμφίβολο αν θα υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια της περιόδου 2021-27. Συνεπώς είναι απαραίτητη η αύξηση του συνολικού μεγέθους του Ταμείου.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να αποτυπωθεί με σαφήνεια στον Κανονισμό ότι προτεραιότητα στη χρηματοδότηση πρέπει να έχουν οι 31 περιφέρειες της ΕΕ-27 όπου εξορύσσεται λιγνίτης και λιθάνθρακας. Αυτές οι περιφέρειες αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη πρόκληση σε ότι αφορά τη στροφή των οικονομιών τους σε βιώσιμες δραστηριότητες, λόγω του πολύ μεγάλου αντίκτυπου που έχει γενικά η εξορυκτική δραστηριότητα στις χρήσεις γης αλλά και στη διάρθρωση των τοπικών οικονομιών.

Ωστόσο, το κυριότερο πρόβλημα του προτεινόμενου Κανονισμού έγκειται στον τρόπο κατανομής των πόρων του Ταμείου ανάμεσα στα Κράτη Μέλη βάσει των συγκεκριμένων κριτηρίων που έχουν επιλεγεί, από τα οποία απουσιάζουν τρία πολύ βασικά στοιχεία:

1. Η επίδραση που θα έχει η σταδιακή παύση των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την εξόρυξη και καύση λιγνίτη και λιθάνθρακα στην εξέλιξη των μεγεθών της απασχόλησης των εν λόγω περιφερειών. Άλλη επίδραση θα έχει η παύση μιας δραστηριότητας που απασχολεί Χ εργαζόμενους σε μία περιφέρεια ή στον ευρύτερο Δήμο με Υ συνολικά ενεργό πληθυσμό και άλλη αν η περιφέρεια ή ο ευρύτερος Δήμος έχει 10πλάσιο ενεργό πληθυσμό εργαζομένων.
2. Ο βαθμός εξάρτησης των τοπικών οικονομιών από την εξορυκτική δραστηριότητα. Περιφέρειες ή Δήμοι με τις ευρύτερες περιοχές τους με διαφοροποιημένες οικονομίες θα αντιμετωπίσουν μικρότερη πρόκληση να απορροφήσουν τις συνέπειες της απολιγνιτοποίησης, σε σχέση με περιφέρειες που έχουν υψηλό βαθμό εξάρτησης από τον λιγνίτη και τον λιθάνθρακα.
3. Η ταχύτητα με την οποία σχεδιάζεται από τα Κράτη Μέλη η σταδιακή παύση των δραστηριοτήτων εξόρυξης και καύσης λιγνίτη και λιθάνθρακα. Είναι προφανώς εντελώς διαφορετική η πρόκληση όταν μια περιφέρεια πρόκειται να απολιγνιτοποιηθεί το 2023 σε σχέση με μια περιφέρεια για την οποία σχεδιάζεται πλήρης παύση της δραστηριότητας εξόρυξης και καύσης το 2038 ή και αργότερα.

Σαν αποτέλεσμα της απουσίας των παραπάνω προβλέψεων από τα κριτήρια, οδηγούμαστε σε μια άδικη κατανομή πόρων ανάμεσα στα Κράτη Μέλη που δεν δίνει χρηματοδοτική προτεραιότητα στις περιοχές εκείνες οι οποίες, βάσει αντικειμενικών στοιχείων, θα αντιμετωπίσουν τη μεγαλύτερη πρόκληση και μάλιστα νωρίτερα από άλλες.

Έτσι η Ελλάδα, που με βάση το Εθνικό της Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), έχει δεσμευτεί για το κλείσιμο όλων των υφιστάμενων λιγνιτικών της μονάδων ως το 2023 προβλέπεται να λάβει μόλις €294 εκ. από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης την περίοδο 2021-2027 (λιγότερο από το 4% των συνολικών διαθέσιμων πόρων €7,5 δις του εν λόγω Ταμείου) τη στιγμή που οι λιγνιτικές της περιφέρειες αντιμετωπίζουν ήδη εκρηκτικά προβλήματα ανεργίας και συρρίκνωσης του τοπικού ΑΕΠ. Αντίθετα Κράτη Μέλη που δεν έχουν αναλάβει παρόμοιες δεσμεύσεις και ως εκ τούτου δεν έχουν τόσο επείγουσες ανάγκες ή δεν έχουν καν αποδεχτεί τον πανευρωπαϊκό στόχο της κλιματικής ουδετερότητας για το 2050, λαμβάνουν πολύ μεγαλύτερα ποσά.

Για τη διόρθωση των παραπάνω αδικιών και ανορθολογισμών που έρχονται σε κατάφωρη αντίθεση με την ίδια την έννοια της «Δίκαιης Μετάβασης» προτείνουμε τα ακόλουθα:

1. Τροποποίηση του δεύτερου κριτηρίου στην πρόταση της Κομισιόν έτσι ώστε η στάθμιση να γίνεται με βάση το ποσοστό (και όχι τον απόλυτο αριθμό) των εργαζομένων στη εξόρυξη λιγνίτη και λιθάνθρακα επί του συνολικού αριθμού των εργαζομένων σε όλους τους τομείς της βιομηχανίας των 31 περιφερειών της ΕΕ-27 όπου λαμβάνουν χώρα εξορύξεις κάρβουνου.

2. Προσθήκη νέου κριτηρίου που να λαμβάνει υπόψη την ταχύτητα με την οποία θα μειώνονται οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από μονάδες λιγνίτη και λιθάνθρακα στα Κράτη Μέλη της ΕΕ-27 με βάση τις σχετικές δεσμεύσεις τους στα αντίστοιχα ΕΣΕΚ.
3. Προσθήκη νέου κριτηρίου με βάση την κατά κεφαλήν παραγωγή λιγνίτη ή λιθάνθρακα των 31 περιφερειών της ΕΕ-27 όπου λαμβάνει χώρα η εξορυκτική δραστηριότητα.

Παρακαλούμε θερμά να λάβετε υπόψη τις παραπάνω θέσεις κατά τη διαμόρφωση των θέσεων της Επιτροπής σας σχετικά με τον Κανονισμό για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή περαιτέρω συνεργασία.

Με εκτίμηση

Ο Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας

Ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου

Γεώργιος Κασαπίδης

Παναγιώτης Νίκας